

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ioannis Calvini, Magni Qvondam Genevensivm Ministri,
Vita, Moribus, rebus gestis, studijs, ac denique morte
Historia**

Bolsec, Hieronymus

Coloniae, 1582

VD16 B 6510

Capvt XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34782

nias contra proximos excogitatas suo comprobare calculo possent; ad Dei gloriam id & ad impiorum Euangelij hostium, qui reformationi se opponerent, euerfionem à se fieri respondisse. Nam esse hoc in Geneuensi Ecclesia certum, & constitutum quasi dogma, vbi Dei gloria ageretur, mentiri, & mendacium deinde veritatis specie fucare atque adumbrare non modò licitum esse, sed & nonnunquam necessarium.

CAPVT XXI.

Aluinus ad nouandas res natus, & valde propensus, vt quietem publicam turbaret, ad aliud excogitandum accingitur. Nam Ministris Bernensium, per illas nimirum prouincias, quas ad imperium suum adiunxerant, proponit, eisque suggerit, vt bonorum omnium Ecclesiasticorum, quæ Abbates, Episcopi, Canonici, Priores, Pastores possiderent, omnium demum beneficiorum, quæ sacerdotibus ante Religionis mutationem attributa fuissent, sibi committi administrationem dispensationemque postulerent. Nam id æquum esse; quippe cum in Actis Apostolorum exemplum extet, scriptumque legatur, recens baptizatos Christianos, & ad Ecclesiam adiunctos pretia agrorum, quæ vendidissent ad Apostolorum pedes attulisse, & per eos deinde pro sua cuique necessitate distributa esse. Quo exemplo

plo

pro Caluino se etiam, quæ Ecclesiastici antè habuissent, bona quasi in suam domum deriuare, administrationemque inuadere posse putauit. Bernenses autem ad hos sermones furdi, ipsis domū remissis, seuerè vetant, ne ea de re verba vnquam amplius faciant, sed ad suam quisque functionem concionandique munus redeat. At verò Caluinus, quamuis de hac arce deiectus & spe sua frustratus, non quiescit tamen, sed Magistro Petro Vireto, Lausannensi, alijsq; recens subiugatæ terræ ministris suggerit, necessariam Ministro excommunicandi potestatem esse, sine qua nimirū malos falsosque Christianos à bonis & synceris segregandi auctoritate ministerium vilesceret, Dei que verbum in contemptum veniret. Id cum in illorum Consistorijs expositum fuisset, per omnes illarum ditionum classes eligendos certos aliquos esse, deliberatum & conclusum fuit, quæ ad hanc rem impetrandam atque efficiendam supplicem Dominis libellum porrigerent. Sed cum sapienter, quid Ministri postularent, & quanti hoc esset ponderis, quod sibi permitti concedique vellent, apud se in concilio Domini expenderent, de hac re, eiusq; magnitudine vnus ex illis verba faciens, demonstraui conclusitque tandem, multò præstare sub inquisitionis rigore in Hispania, quam apud Bernenses commorari atque viuere, tanta si semel Ministris potestas fieret, vt, quos liberet, excom-

municare possent. Responsumque idcirco Ministris est: Quæ illis mandata esset concionandi, populumque instituendi prouincia, huic sedulo incumbere; hanc verò rem missam facerent, neque de ea loquerentur in posterum. De quo Calvinus certior factus, vt erat inquieto ingenio, & in proposito suo persequendo obstinatus, vrget eo etiam magis Ministros, & coràm & per literas, nullumque vrgerendi finem facit, donec tantum plerosque exacuisset, & inflammasset, vt profiterentur, ministerio defungi se malle, quàm hac excommunicandi potestate destitui. Dicebant enim, nihil hoc aliud esse, quàm Euangelium contaminare, & cœnam prophanare, si ea promiscue bonis simul & malis, & non minus ijs, qui vitijs obnoxij, quàm qui virtutibus dediti essent, exhiberetur. Atque idcirco Bernam iterum reuersi, eiusdem argumenti alterum libellum supplicem præsentârunt. Et responsum iterum est, Aduocato ex totius concilij sententia edicente; Abirent, & quod ipsis mandatum esset concionandi populumque instituendi munus exequerentur, neque, vt huius rei causa reuerterentur, opus esse: nam Dominos nunquam, quod postulerent, concessuros, neque per suas ditiones excommunicandi vllam vnquam aliam rationem potestatemq; admissuros, quàm quæ per iudicis sceptrum fieret, qua improbos & sceleratos ille pro suis quosq; criminib⁹ puniret ac plecte-

ret; cuius rei causa gladium accepisset. At Calvinus contrà, qui ab eo, quod animo semel concepisset, rupe quavis durior, & immotus magis deduci non poterat, Viretum aliosque Ministros sibi addictos deuotosque porrò incitat, boni pastoris officium esse inculcans, non solum in pascua læta oues deducere, verum sollicitum etiã esse, ne qua scabies gregem infestet, & si quam scabiosam ouem conspiciat, à reliquo grege seiungere, vt non grex totus inficiatur. His adiicit, literas ad se ex varijs Frãciæ locis, oppidis atque castris perlatas esse, quibus multi sibi Ministros verbi Dei mitti postulerent. Quæ instillata illis noua opinio Ministrorum audaciam multum confirmauit, auxitque plurimum, adeo, vt quidam, inter quos etiã ipse Viretus fuit, tertio, & quidem suo ipsorum nomine tantummodò, cum Bernam idcirco profecti essent, arroganter, & obstinatè cõtendere, & hanc excommunicandi, malosque à cœna repellendi potestatem à Dominis extorqueri adnisi sint, quam nisi ab ipsis impetrarent, non se Christi Natiuitatis festo, quod instaret, cœnam administraturos, sed ministerium etiam deserturos minabantur. Qua tanta proteruia & arrogantia mirum in modum offensi Domini, proscribendos ignominiosè, & cum infamiæ quadam nota esse decreuerunt, dimittendosque cum literis, quas ad Prefectos suos singuli perferrèt, quarum hæc esset sententia, vt lectis literis, eos,

qui attulissent, Ministros publicè per tubæ sonum & ignominiosè proscriptos statim denunciarent. Singulis datæ huius argumenti fuere, clausæ diligenter, & signatæ: quas ferebant, ignari suo se iugulo gladium adferre; quod in maximam illis vituperationem, probrum, atq; dedecus cedebat. Nam simulac reuerfi domum fuere, omnes publicè, vt imperatum erat, & cum ignominia proscripti sunt, vno Vireto excepto, qui clam de eo per intimos amicos admonitus, rectà Geneuam contenderat, minime delatis ad Præfectum Lausannensem literis. Qui, Vireti hac fraude cognita, Primoribus aliquot ciuitatis comitatus, domum eius adit, omniaque scrutatus, & imprimis conclaue, plurimas reperit ad Viretum manu ipsius Caluini scriptas literas, per quas variæ & subtiles machinationes, vaferrimæ artes detectæ fuere, à Caluino primum excogitatæ, sed ad quas Vireti opem, auxiliatricemque manum expetebat; inter cæteras autem etiã illæ erant, quibus incitauerat Viretum, ad excommunicandi illam potestatem postulandam, aut, nisi esset consecutus, ad ministerium deferendum. Reperta etiã Amboisiana illa machinatio atque coniuratio contra Franciscum II. Francorum Regem; sed & millæ aliæ nouationes, quarum author esse atque inceptor Caluinus moliebatur, inuentæ fuerunt. Ex his epistolis binæ & quadraginta Bernensibus Dominis præsentatæ,

tatæ,

tatæ, & mirum in modum ex earum lectione
 offensi fuere; ex quibus quàm maligno spiritu
 agigaretur Calvinus, quantaq; eius iniquitas es-
 set, cognoscerent. Quem Theodorus Beza ni-
 hilominus laudibus in cœlum ferre, & super o-
 mnes alios leni admodum animo fuisse, beni-
 gno, tranquillo, pacifico persuadere conatur,
 ratus cum stolidis ouibus, vel inconsideratis
 vitulis, quos facilè decipere queat, sibi rem esse.

CAPVT XXII.

AD extremos eius annos veniamus,
 videamusq;, quàm varijs ante obi-
 tum morbis afflictus consumptus-
 que fuerit. Scribit Beza, phthysi, co-
 lica, asthma seu respirandi difficultate, calcu-
 lo, podagra, hæmorrhoidibus vexatum fuisse,
 præter sibi familiarem hemicraniam & acres ca-
 pitis dolores, quibus plerunque torquebatur.
 En tibi varia & diuersa, quæ simul in ipsum in-
 gruerunt, morborum genera, & cum quibus
 valdè miserè per multos annos, imò verò vîq;
 dum spiritum exhalaret, conflictatus fuit; cer-
 tum & expressum diuinæ aduersus eum iræ in-
 dicium ac testimoniũ. Quod si quis, multos e-
 tiam sanctos homines, dum in hac vita essent,
 dira multa, & in corpore, & in bonis perpeffos,
 alleget, & de Iob satis cognitum omnibus exem-
 plum proferat; Respondebo, sic Deo visum fu-
 isse, vt tanquam illustre patientiæ exemplum